

LATVIJAS REPUBLIKAS
FINANŠU MINISTRIJA

Iepirkuma procedūra pasūtītāja finansētiem projektiem

Artis Lapiņš

Juridiskā departamenta direktors

Iepirkumu normatīvie akti

Iepirkuma priekšmeta specifika

Pircēja darbības joma

Publisko iepirkumu likums

Aizsardzības
un drošības
jomas
iepirkumu
likums

Sabiedrisko pakalpojumu
sniedzēju iepirkumu likums

Noteikumi par
iepirkuma
procedūru un tās
piemērošanas
kārtību pasūtītāja
finansētiem
projektiem
(MKN 104)

Pircēja statuss – vai pircējs ir “pasūtītājs” / ”sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs”

Kad piemēro MKN 104?

MKN 104 attiecas uz:

Piegādes, pakalpojumu un būvdarbu līgumiem, ko noslēdz finansējuma saņēmējs ar piegādātāju un kura izpildi finansē pasūtītājs, dotāciju (*grantu*) veidā piešķirot finansējumu.

MKN 104 neattiecas uz:

- pasūtītājiem un sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem (PIL, SPSL, ADJIL);
- PIL 6.pantā minētajām situācijām (būvdarbu līgums* / ar būvdarbu līgumu* saistīts līgums), kad līguma izpildi vairāk kā 50% apmērā finansē pasūtītājs un līgumcena pārsniedz MK noteiktās līgumcenu robežvērtības;
- uz tādu finansējumu, kas tiek piešķirts kā aizdevums, kas pilnībā jāatmaksā atpakaļ pasūtītājam.

** Specializētie būvdarbi (inženiertehniskie būvdarbi), kā arī sportam, ārstniecībai un atpūtai paredzētu būvju, slimnīcu, skolu un administratīvo ēku būvdarbi*

PIL mērķi = MKN 104 mērķi?

Publisko iepirkumu likums:

Šā likuma mērķis ir nodrošināt:

- 1) iepirkumu atklātumu;
- 2) piegādātāju brīvu konkurenci, kā arī vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi pret tiem;
- 3) pasūtītāja līdzekļu efektīvu izmantošanu, maksimāli samazinot tā risku.

MKN 104:

Prioritāte finansējuma saņēmēja pienākumam nodrošināt piešķirtā finansējuma efektīvu izmantošanu.

Radīt pēc iespējas elastīgu procedūru piegādes, pakalpojumu un būvdarbu līgumu noslēgšanai, vienlaikus nodrošinot atklātības ievērošanas pamatnosacījumus un ierobežojot finanšu saņēmēju un piegādātāju atrašanos acīmredzamā interešu konflikta situācijā, kā arī radīt finansējuma izlietojuma pamatotības kontroles mehānismu.

Ar MKN 104 risinātās problēmas

Eiropas Komisijas dienestu norādītās problēmas:

- nepietiekama tirgus izpēte;
- elastības trūkums iepirkuma procedūrā;
- vienīgais piedāvājuma izvēles kritērijs - piedāvājums ar zemāko cenu;
- pārāk īss piedāvājumu iesniegšanas termiņš – 5 dienas;
- netiek novērsta interešu konflikta esamība;
- iepirkumos uzvar piegādātāji, kas sagatavojuši tehniskās specifikācijas;
- nepietiekams konkurences līmenis;
- iepirkuma izsludināšanas brīdī nepietiekama un neprecīza informācija piegādātājiem, lai tie varētu izlemt, vai piedalīties iepirkumā un iesniegt piedāvājumu;
- līgumi noslēgti par nepamatoti augstām līgumcenām;
- tiek veiktas izmaiņas līguma apjomā, izmantotajās tehnoloģijās un risinājumos bez iepriekšējas norādes, ka tās atļautas.

Līgumcenu robežas

**Piegādes, pakalpojumi < 70 000 EUR
Būvdarbi < 170 000 EUR**

Brīvi izvēlēta procedūra

Jāievēro interešu konflikta novēršanas noteikumi

Jāveic izdevumu efektivitātes izvērtēšana

**Piegādes, pakalpojumi ≥ 70 000 EUR
Būvdarbi ≥ 170 000 EUR**

Uz sarunām balstīta iepirkuma procedūra

Jāievēro interešu konflikta novēršanas noteikumi

Jāveic izdevumu efektivitātes izvērtēšana

Paredzamās līgumcenas noteikšana

Pamatprincipi:

1. Kopējā samaksa par līguma izpildi + visi nodokļi, izņemot PVN:
 - projektam piešķirtie līdzekļi;
 - finansējuma saņēmēja plānotais līdzfinansējums.
2. Līdzīgas preces, pakalpojumi vai būvdarbi = 1 līgums.
3. Ja būvdarbu līgums, kuram nepieciešams būvprojekts, līgumcenā var iekļaut arī līguma izpildei nepieciešamās piegādes un pakalpojumus.
4. Līgumcenu nosaka visam projekta īstenošanas laikam. Ja projekta aktivitātes apstiprina katram projekta gadam atsevišķi, līgumus var slēgt katram gadam atsevišķi un paredzamo līgumcenu noteikt 12 mēnešu periodam.

Interesešu konflikts

Uzskata, ka finansējuma saņēmējs un piegādātājs atrodas interesešu konfliktā, ja:

Finansējuma saņēmējs	Piegādātājs
finansējuma saņēmējs	piegādātājs piegādātāja apakšuzņēmējs
finansējuma saņēmēja dalībnieks ($\geq 20\%$ daļu) akcionārs ($\geq 20\%$ akciju) biedrs (< 10 biedru) padomes loceklis valdes loceklis	piegādātāja vai tā apakšuzņēmēja dalībnieks akcionārs biedrs (< 10 biedru) padomes loceklis valdes loceklis
jebkuras minētās personas radnieks līdz otrajai radniecības pakāpei, laulātais vai svainis līdz pirmajai svainības pakāpei	prokūrists komercpilnvarnieks darbinieks (≥ 10 darbinieku)
finansējuma saņēmēja prokūrists komercpilnvarnieks	

Interešu konflikta pārbaude

- Finansējuma saņēmējs apliecina, ka ar izraudzīto piegādātāju neatrodas interešu konfliktā, parakstot apliecinājumu (MKN 104 1.pielikums).
- Ja atrodas interešu konfliktā saskaņā ar MKN 104 12.punktu, bet piemērojami 13.punktā noteiktie izņēmumi, izdara attiecīgu norādi apliecinājumā.
- Atbildīgo institūciju kompetence – noteikt kārtību un apjomu apliecinājumā ietvertu ziņu pārbaudei.
- Finansējuma piešķiršanu regulējošajos normatīvajos aktos var būt noteikts atšķirīgs regulējums interešu konflikta esamības konstatēšanai.
- **Sekas noteikto interešu konflikta novēršanas noteikumu neievērošanai ir finansējuma saņēmēja veikto izdevumu daļēja vai pilnīga neattiecināšana.**

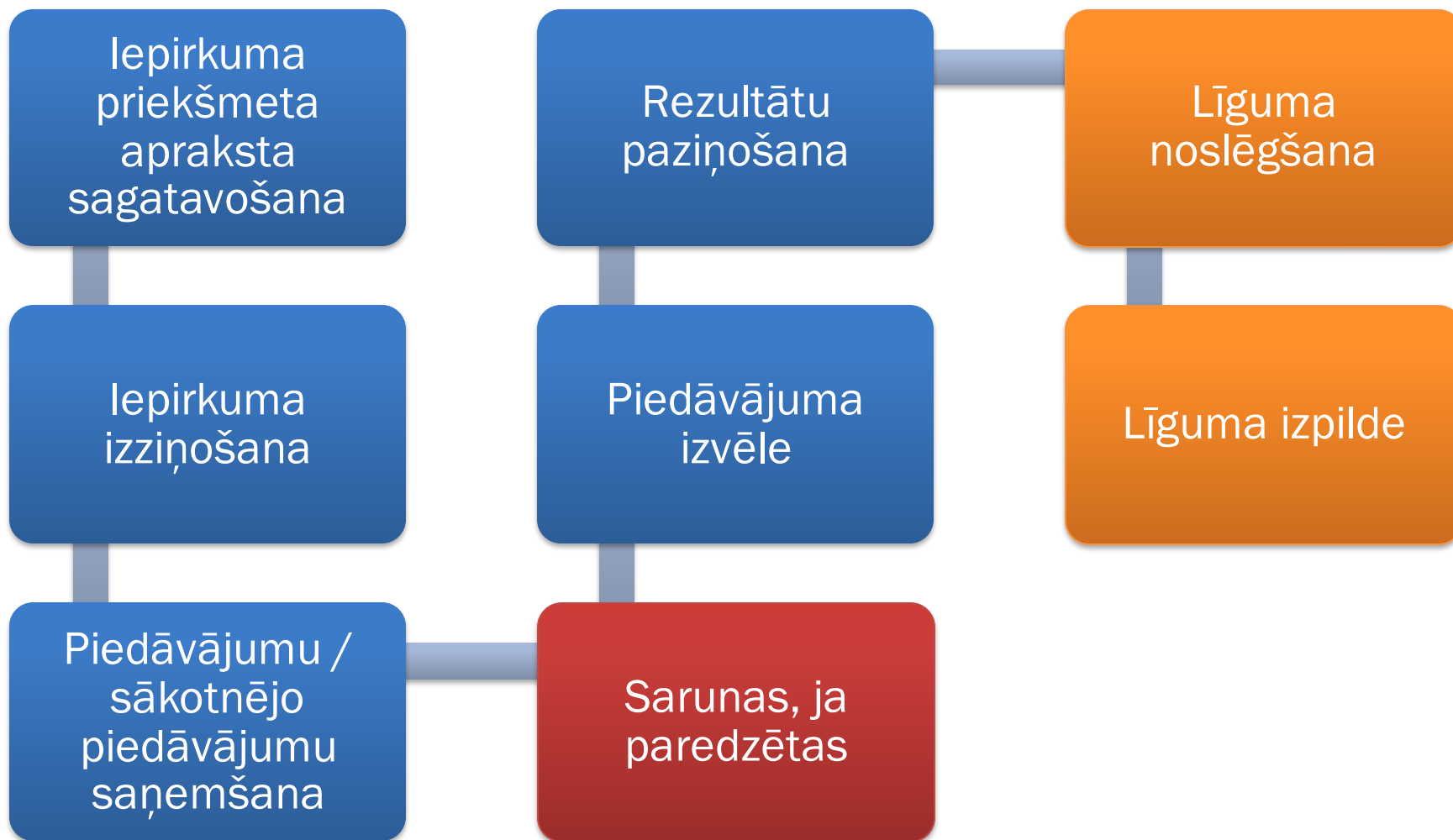
Izņēmumi no interešu konflikta aizlieguma

Finansējuma saņēmējs ir tiesīgs nepiemērot līguma slēgšanas ierobežojumus, ja finansējuma saņēmējs:

- slēdz līgumu par pakalpojumu saņemšanu no institūcijas, kas sniedz attiecīgos pakalpojumus, pamatojoties uz ārējā normatīvajā aktā noteiktajām izņēmuma tiesībām;
- slēdz līgumu par zemes, esošās būves vai cita nekustamā īpašuma pirkšanu vai nomu vai citu tiesību iegūšanu uz šādu nekustamo īpašumu ar jebkuriem finanšu līdzekļiem. Šis izņēmums neattiecas uz finanšu pakalpojumu līgumiem, kas saistīti ar nekustamā īpašuma pirkšanu vai nomu vai citu tiesību iegūšanu uz nekustamo īpašumu un kas noslēgti pirms vai pēc pirkuma vai nomas līguma noslēgšanas vai vienlaikus ar pirkuma vai nomas līgumu;
- tehnisku, māksliniecisku vai ar izņēmuma tiesību aizsardzību saistītu iemeslu dēļ līgumu var noslēgt vienīgi ar konkrēto piegādātāju.

Iepirkuma procedūra

Iepirkuma priekšmeta apraksts

- Sagatavo pirms iepirkuma izziņošanas
- Precīzi formulē iepirkuma priekšmeta tehniskās, funkcionālās vai darbības prasības vai norāda atsauci uz attiecīgajiem standartiem (+ “vai ekvivalents”), lai piegādātāji varētu konstatēt līguma priekšmetu un sagatavot finansējuma saņēmēja vajadzībām atbilstošu piedāvājumu
- Finansējuma saņēmējs iepirkuma priekšmeta aprakstā neietver norādes uz specifisku izcelsmi, īpašu procesu, kas raksturo tikai kāda konkrēta piegādātāja preces vai pakalpojumu, zīmolu, patentu vai specifisku preču veidu, kas noteiktiem piegādātājiem vai precēm rada priekšrocības vai noraidīšanas iemeslu. **Izņēmums, ja šādas norādes ir objektīvi nepieciešamas iepirkuma priekšmeta pastāvēšanai un finansējuma saņēmējs šādu nepieciešamību var pamatot.**

Iepirkuma izziņošana

- Izziņošanai izmanto IUB Publikāciju vadības sistēmu (<https://pvs.iub.gov.lv>)
- Publicē IUB tīmekļvietnē paziņojumu par finansējuma saņēmēja iepirkuma procedūru (saturs atbilstoši MKN 104 2.pielikumam) + iepirkuma priekšmeta aprakstu + līguma projektu, ja iesniedzami pilnībā izstrādāti un galīgi piedāvājumi.
- Nosakāms samērīgs piedāvājumu iesniegšanas termiņš, bet ne īsāks par **10 darbdienām** preču vai pakalpojumu iepirkumam un ne īsāku par **15 darbdienām** būvdarbu iepirkumam, skaitot no nākamās darbdienas pēc šā paziņojuma publicēšanas Iepirkumu uzraudzības biroja tīmekļvietnē.
- Finansējuma saņēmējs var grozīt iepirkuma dokumentus un pagarināt piedāvājumu iesniegšanas termiņu, bet ne vēlāk kā vienu dienu pirms noteiktā piedāvājumu iesniegšanas termiņa. Grozījumu gadījumā minimālais pagarinājuma termiņš – **5 darbdienas**. Grozījumu paziņojumā ietver informāciju atbilstoši MKN 104 3.pielikumam.

Sarunu norise (ja tādas paredzētas)

Finansējuma saņēmējs:

- saskaņo savas vajadzības ar pretendentu iespējām;
- var lūgt izskaidrot, papildināt un uzlabot pretendnetu piedāvājumus;
- var uzaicināt citus piegādātājus iesniegt sākotnējos piedāvājumus, kā arī uzaicināt uz sarunām;
- var nolemt sarunas organizēt secīgos posmos, tai skaitā uz nākamo posmu uzaicinot tikai tos pretendētus, kuru aktuālie piedāvājumi finansējuma saņēmējam tehniski vai finansiāli ir potenciāli visizdevīgākie (vēlāk var uzaicināt turpināt piedalīties sarunās);
- nevar noraidīt dēļ neatbilstības standartam, ja pierāda ekvivalenci;
- sarunas nav jāveic "formas pēc", ja piegādātājs norāda vai no dokumentiem secināms, ka piedāvājums galīgs un netiks pārskatīts;
- lūdz pretendētus, ar kuriem notikušas sarunas, apstiprināt savu galīgo piedāvājumu, ja uzskata, ka ir iegūts tā vajadzībām atbilstošs piedāvājums (apstiprināšanai 3 dienas).

Piedāvājuma izvēle

- Finansējuma saņēmējs izvēlas piedāvājumu, kas finansējuma saņēmējam ir **ekonomiski visizdevīgākais** un vislabāk apmierina tā vajadzības, kā arī nodrošina pasūtītāja piešķirtā finansējuma efektīvu izmantošanu.
- Atbildība pierādīt lēmuma pamatojumu gulstas uz finansējuma saņēmēju.
- Lai nodrošinātu iespēju īstenot lēmuma pamatotības pierādīšanu, iepirkuma procedūra dokumentējama (dokumentācija jāglabā vismaz 5 gadus pēc līguma noslēgšanas).
- **Sekas nespējai pierādīt, ka izvēlēts ekonomiski visizdevīgākais piedāvājums, ir finansējuma saņēmēja veikto izdevumu daļēja vai pilnīga neattiecināšana.**

Rezultātu paziņošana

Finansējuma saņēmējs:

- Ne vēlāk kā 5 darbdienu laikā pēc lēmuma par piedāvājuma izvēli pieņemšanas par to rakstveidā informē visus pretendentes (informāciju nododot personiski vai nosūtot pa pastu, faksu vai elektroniski).
- Katram pretendentam, kas netika uzaicināts uz nākamajiem sarunu posmiem un kam netika piešķirtas iepirkuma līguma slēgšanas tiesības, finansējuma saņēmējs sagatavo pamatojumu, kādēļ tā iesniegtais piedāvājums bija mazāk izdevīgs salīdzinājumā ar citiem.
- Ne vēlāk kā 5 darbdienu laikā pēc līguma par projekta īstenošanu noslēgšanas publicē Iepirkumu uzraudzības biroja tīmekļvietnē paziņojumu par finansējuma saņēmēja iepirkuma procedūras rezultātiem (informācija atbilstoši MKN 104 4.pielikumam).

Līguma grozījumi (nebūtiski grozījumi)

Finansējuma saņēmējs, vienojoties ar piegādātāju, ir tiesīgs veikt grozījumus noslēgtajā līgumā, ja vien tiesību aktos par finansējuma piešķiršanu nav noteikts citādi un ir ievēroti šādi nosacījumi:

- netiek mainīts līguma priekšmets un tā puses;
- netiek būtiski mainīti tie līguma noteikumi, kas ir bijuši pamatā konkrētā piedāvājuma izvēlei iepirkuma procedūrā un uz kuriem finansējuma saņēmējs atsaucies kā uz izraudzītā piedāvājuma priekšrocībām (piemēram, piedāvāto preču, pakalpojumu vai būvdarbu kvalitātes līmenis, līguma izpildes termiņi un samaksas noteikumi), lai pamatotu piedāvājuma ekonomisko izdevīgumu. Būtiskas līguma noteikumu izmaiņas ir tādas izmaiņas, kas varētu ietekmēt piedāvājuma izvēli iepirkuma procedūrā;

Līguma grozījumi (elastības noteikums)

Finansējuma saņēmējs, vienojoties ar piegādātāju, ir tiesīgs veikt grozījumus noslēgtajā līgumā, ja vien tiesību aktos par finansējuma piešķiršanu nav noteikts citādi un ir ievēroti šādi nosacījumi:

- var veikt tādus grozījumus (arī tad, ja tie paredz būtiskas līguma noteikumu izmaiņas), ja iepirkuma līguma grozījumu vērtība, ko noteic kā visu secīgi veikto grozījumu naudas vērtību summu, nerasniedz 10 procentus no sākotnējās iepirkuma līguma vai vispārīgās vienošanās līgumcenas piegādes un pakalpojumu līgumiem un 15 procentus no sākotnējās iepirkuma līguma līgumcenas būvdarbu līgumiem.

Līguma grozījumi (saskaņošana, sekas)

- Finansējuma saņēmējam ir pienākums pirms grozījumu izdarīšanas saņemt atbildīgās institūcijas saskaņojumu grozījumu veikšanai, ja tas paredzēts normatīvajos aktos par finansējuma piešķiršanu.
- Summu, par kādu palielinās līgumcena, sedz finansējuma saņēmējs no saviem līdzekļiem, ja vien tiesību aktos par finansējuma piešķiršanu nav noteikts citādi.
- **Sekas grozījumu veikšanas regulējuma neievērošanai ir finansējuma saņēmēja veikto izdevumu daļēja vai pilnīga neattiecināšana.**